

Η ΤΡΑΓΟΔΙΕΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Η ΤΡΕΛΛΑ ΤΟΥ ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ

(Άρθρον τοῦ διασήμου Γάλλου φρενολόγου δόκτορος Β. ΠΩΣΕ)

ΦΑΝΤΑΖΕΣΘΕ ότι θὰ καταλήξω στήν τρέλλα; ρωτούσε συχνά ό Γκύ ντε Μωπασσάν τὸ γιατρό του, δόκτορα Φρέμι... "Αν ἔχετε αὐτὴ τὴν ἰδέα, πρέπει νὰ μοῦ τὸ πῆτε... Μεταξὺ τῆς τρέλλας καὶ τοῦ θανάτου, δὲν θὰ διστάσω καθόλου..." "Έχω κάνει κιόλας τὴν ἐκλογή μου... Θὰ προτιμήσω τὸν τελευταῖο..."

Πραγματικά, ὁ μεγάλος διηγηματογράφος δὲν γελιόταν στὰ προαισθήματά του. Τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1891 τοῦ παρουσιάστηκαν ἡ πρῶτες ἐκδηλώσεις τῆς παραφροσύνης... Ασθενής πρὶν ἀπὸ καιρὸν, ὁ Μωπασσάν ἀρχισε νὰ συνέρχεται ἀνησυχητικὰ ἀπὸ τὴν γαλήνη στήν διοία τὸν εἶχε ρίξει ἡ ἀρρώστεια... "Εκοθε βόλτες μὲν νευρικότητα, φλυαροῦσε ἀκατάπαυστα κ' ἡ ἀκινησία τοῦ θλέμματός του ἥταν τρομακτική.

Μιὰ νύχτα ὁ Φραγκίσκος, ὁ πιστός του ὑπηρέτης, ξύπνησε ζαφνικά, ἀκούγοντας πυροβολισμούς μέσα στὸ σπίτι. "Ἐτρεξε μ' ἀγωνία στήν κάμαρη τοῦ κυρίου του κι' ἔκει βρῆκε τὸ Μωπασσάν ξαπλωμένο μὲν ὅλη του τὴν ἡσυχία σὲ μιὰ πολυθρόνα, νὰ ρίχνῃ πυροβολισμούς στὸ σκοτάδι μὲ τὸ περίστροφό του.

Τὴν Πρωτοχρονιὰ τοῦ 1892, ἡ κατάστασίς του χειροτέρεψε: ὁ φτωχὸς τρελλός μιλοῦσε χωρὶς είρμο, εἶχε χάσει τὸ νῆμα τῶν ἴδεων του καὶ ὁ νευρικός του ἐρεθισμὸς εἶχε φτάσει στὸν μεγαλύτερο παροξυσμό του. "Ἐπειτα βυθίστηκε σ' ἕνα εἰδος ληθάργου καὶ τὸν ξάπλωσαν στὸ κρεβάτι του.

"Οταν τὴν ἴδια νύχτα, ξύπνησε ἀπὸ τὸ λήθαργό του αὐτὸν, ἀνέκτησε γιὰ μιὰ ὥρα τὴν πνευματική του διάγεια καὶ τότε ἀντελήθη τὴν τραγική του κατάστασι. Απὸ τὴ στιγμὴν ἔκεινη, ἀποφάσισε νὰ αὐτοκτονήσῃ. Πραγματικὰ δὲ ἐπῆρε τὸ περίστροφό του καὶ στηρίζοντάς το στὸν κρόταφό του πυροβόλησε.

Μὰ ὁ ὑπηρέτης του Φραγκίσκος, τὸ εἶχε προβλέψει αὐτὸν κ' εἶχε φροντίσει ἀπὸ πρὶν ν' ἀδειάσῃ τὸ ὅπλο. "Ἐτσι ή ἀπόπειρα αὐτὴ ἀπέτυχε. Μὰ σχεδὸν ἀμέσως κατόπιν, ὁ Μωπασσάν βλέποντας ἐπάνω σ' ἕνα τραπέζι ἔνα χαρτοκοπῆρα, τὸν ἀρπάξει καὶ θέλησε νὰ κόψῃ μ' αὐτὸν τὴν ἀρτηρία τῆς καρωτίδος. Μὰ τὸ μόνο ποὺ κατώρθωσε ἥταν ν' ἀνοίξῃ μιὰ βαθειά πληγή.

"Ἄρχισε τότε νὰ ούρλιάζῃ. Ὁ Φραγκίσκος ἔτρεξε ἀμέσως μαζὺ μὲ δύο ναῦτες τῆς θαλαμηγοῦ τοῦ συγγραφέως «Ο φιλαράκος» καὶ χρειάστηκε νὰ καταβάλουν ὅλη τους τὴ δύναμι γιὰ νὰ συγκρατήσουν τὸ φτωχὸ τρελλό στὸ κρεβάτι του, ὡς τὴ στιγμὴ ποὺ ἔφτασε ὁ γιατρός καὶ τοῦ ἔδωσε ἔνα καταπραϋντικό.

Στὶς 7 Ιανουαρίου τέλος τὸν μετέφεραν στήν κλινική τοῦ δόκτορος Μπλάνς, στὸ Πασσύ, δημοτικό δικτύο τοῦ θανάτου...

Μὰ πῶς ὁ Γκύ ντε Μωπασσάν κατάντησε τρελλός; Αὐτὸν προσπαθήσουμε νὰ ἔξηγήσουμε τώρα...

* * *

Ο Γκύ ντε Μωπασσάν εἶχε, ρθῆ στὸν κόσμο προϊκισμένος μὲ μιὰ ύπεροχη ὄγεια. Κι' ὅπως ὅλοι οἱ ὄγιεῖς ἀνθρώποι, ἔνοιωθε μιὰ ἀπέραντη ἐπιθυμία νὰ χαρῇ τὴν ζωήν. Ήταν εὖθυμος φίλος στὶς συντροφίες, δινομαστός γλεντζές καὶ σπόρτσμαν ἀκούραστος.

Ωστόσο τὸν ἐθάρακινε ἡ κληρονομικότης. Ή μητέρα του, μιὰ γυναῖκα μεγάλης ἀντιλήψεως, ἡ ὅποια λάτρευε τὴ φιλολογία, ἥταν νευροπαθής. Ο σύζυγός της, σὲ μιὰ ἐπιστολὴ του, χρονολογούμενη ἀπὸ τὸ 1877, ἀναφέρει μερικὰ γεγονότα ποὺ προκαλοῦν ἀμφιθολίες γιὰ τὴ διανοητική της ισορροπία. "Ἐπίσης κι' ὁ Ερβέ, ὁ ἀδελφός τοῦ Γκύ, ἥταν κι' αὐτὸς νευροπαθής, καὶ πέθανε ἀπὸ γενική παράλυση. "Ολοι τέλος οἱ φίλοι τοῦ Μωπασσάν συμφωνοῦν καὶ λένε

ὅτι κι' αὐτὸς εἶχε κληρονομήσει τὴ νευροπάθεια τῆς μητέρας του. Τοῦ ἄρεσαν ἡ περιπέτειες κ' ἡ χαρά του ἥταν νὰ πλανιέται ἐδῶ κι' ἔκει, σύμφωνα μὲ τὰ γοῦστα του, ἀγαποῦσε τὶς φάρσες καὶ ἥταν πολὺ καυστικός στὶς κουβέντες του. Κατὰ τὴ στιγμὴ τῆς πρώτης του μεταλήψεως, κυριεύθηκε ἀπὸ μιὰ κρίσι θρησκευτικῆς μυστικοπαθείας, μᾶς ἐπειτα ἀπὸ λίγο καιρὸ πῆγε σ' ἕνα μοναστήρι κι' ἄρχισε νὰ κοροϊδεύῃ τὴ θρησκεία καὶ τοὺς λειτουργούς της.

"Ἐπειτα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ, ἐπρεπε νὰ τὸν προσέξουν καὶ νὰ τὸν ύποθάλουν μάλιστα σὲ θεραπεία κατὰ τὴ νεανική του ἡλικία. Τίποτε δημως ἀπ' αὐτὰ δὲν ἔγινε...

"Ἐπρεπε νὰ ζῇ ἡσυχα καὶ γαλήνια καὶ ἀντὶ αὐτοῦ, ὁ Μωπασσάν ἔκανε τὴν πιὸ ἀτακτη καὶ πιὸ τρελλὴ ζωὴ πού μπορεῖ νὰ φαντασθῇ κανείς.

"Ἐφθειρε τὴν ὄγεια του μὲ τὴν κατάχρησι τῶν σπόρων καὶ τῶν ταξιδιῶν. "Ἐφθειρε τὸν ἐγκέφαλό του μὲ τὴν ύπερθολική διανοητική ἐργασία, γιατὶ ἥθελε νὰ κερδίζῃ πολλὰ γιὰ νὰ ίκανοποιῇ τὶς ἐπιθυμίες του. "Ἐτσι τὰ ταξιδιά καὶ ἡ γυναῖκες τοῦ στοίχισαν ἀκριβέα.

"Ἡ τελευταῖς μάλιστα τοῦ στοίχισαν ἀκριβώτερα. Τοῦ κάκου ὁ Φλωμπέρ τοῦ συνιστοῦσε μετριοπάθεια. "Ο Μωπασσάν, ὅχι μόνο δὲν τὸν ἄκουγε, ἀλλὰ καὶ τὸν κοροϊδευε. Τὸν Μωπασσάν δὲν τὸν τραβοῦσε πρὸς τὶς γυναῖκες μόνο ὁ ἔρως, ἀλλὰ ἔνα ἀκατανίκητο φυλετικὸ ἔνστικτο.

"Ἐτσι σὲ ἡλικία ἐικοσιοχτῷ ἐτῶν ὁ Μωπασσάν παραπονίσταν πῶς ἔνοιωθε μεγάλη κόπωσι. "Ο εὔρωστος κι' ἀθλητικός νέος εἶχε καταρρεύσει πειὰ καὶ ὁ εὕθυμος γλεντζές εἶχε γίνει μελαγχολικός καὶ κατηφής. Σὰν νὰ μὴν ἔφταναν δὲ ὅλ' αὐτὰ, σὲ ἡλικία τριάντα ἐτῶν ὁ Μωπασσάν προσεβλήθη ἀπὸ τὸ πιὸ σοβαρὸ ἀφροδίσιο νόσημα καὶ σὲ λίγο καιρὸ παρουσίαζε ὅλα τὰ συμπτώματα τῆς γενικῆς παραλύσεως.

"Ἀπὸ τότε, ἡ καταστροφὴ πού προκαλοῦσε ἡ μόλυνσις, ἀρχισε νὰ ἐπέρχεται βαθμιαίᾳ. "Ο Μωπασσάν κυριεύθηκε ἀπὸ τὸν τρόμο τῆς ἀρρώστειας καὶ ἀπὸ τὸν τρόμο τοῦ θανάτου. "Εγινε ἀπαισιόδοξος. Αὐτὸν φαίνεται ἀλλωστε καὶ ἀπὸ τὰ ἔργα του πού, ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ἔκεινη, ἀλλάζουν τόνο καὶ χάνουν κάθε εὐθυμη νότα.

"Σὲ ἡλικία 39 ἐτῶν, ὁ Μωπασσάν κατάντησε πειὰ νὰ ζητάῃ τὴν εύτυχία στὰ ἐρεθιστικά καὶ τὰ ναρκωτικά. "Αρχισε νὰ ρησιμοποιῇ αἰθέρα, μορφίνη καὶ κοκαΐνη...

"Κι' ἐπειτα ἥρθε ἡ τρέλλα πού τὸν ὠδήγησε στὴν κλινικὴ τοῦ δόκτορος Μπλάνς.

"Στὶς 30 Ιανουαρίου 1892, δόκτωρ αὐτὸς ἀντιλαμβάνεται ὅτι ὁ φτωχὸς Γκύ περιέπεσε σὲ ἐντελῶς ζωώδη κατάστασι.

"Στὶς 3 Φεβρουαρίου πάλι οἱ διάσημοι συγγραφεῖς ἀδελφοί Γκονκούρ γράφουν στὸ «Ημερολόγιο» τους:

"Τὰ νέα ἀπὸ τὸν Μωπασσάν εἶνε πολὺ ἀσχηματικά. Κι' ἔτσι τὴν ἔμμονη ἰδέα πὼς εἶνε... παστὸ χοιρινό. Ζῆσε μιὰ διαρκὴ κατάπτωση ποὺ τὴν διαδέχεται ἔνας τρομερὸς ἐργοθεατός. Νομίζει πὼς τὸν κινηγοῦν οἱ γιατροὶ γιὰ νὰ τοῦ κάνουν ἐνέσεις μορτίνης, τῆς δοπίας ή σταγόνες ἀνοίγοντας τρύπες στὸν ἐγκέφαλό του".

"Ποῦ καὶ ποῦ ὠστόσο, μιὰ λάμψις διαυγείας περνοῦσε ἀπὸ τὸν ἐγκέφαλό του καὶ ἀντιλαμβανόταν τότε τὴν τρομερή του κατάστασι. "Ἐτσι πέθανε στὶς 6 Ιουλίου 1893.

* * *

Εἶναι γεγονός ἀναμφισβήτητο ὅτι ὁ Μωπασσάν ἔκανε διπορούσεις γιὰ νὰ καταστρέψῃ τὴν ὄγεια του. Μὰ ἀν ἔζούσει στὴν ἐποχὴ μας, ἀσφαλῶς ὅχι μόνο τὸ θάνατο, ἀλλὰ καὶ τὴν τρέλλα θὰ μποροῦσε νὰ προλάβῃ.

Δόκτωρ ΒΙΚΤΩΡ ΠΩΣΕ

